

OBSAH

1. VÝCHODISKA A PŘEDPOKLADY VÝZKUMU	9
1.1 Cíl práce	9
1.2 Stav výzkumu	10
1.3 Teorie	14
1.4 Systematika výzkumu a výkladu	19
1.5 K periodizaci	21
1.6 Metodika	22
2. MOŽNOSTI A JEJICH TVORBA	25
2.1 Okolí	25
2.1.1 Přírodní okolí	25
2.1.2 Sociální okolí	28
2.2 Zdroje. Vytváření pozic skupin	30
2.2.1 Některé důležité rysy a souvislosti hospodářského a sociálního vývoje	31
2.2.2 Majetky, důchody a investiční možnosti	38
2.2.3 Funkční a územní diferenciaci (Retardované regiony. Migrace. Malá města, jejich funkce a sociální význam. Urbanizace. Průmyslové oblasti)	51
2.2.4 Přehlížené „detaily“ (Skutečný význam takzvané průmyslové velkovýroby v první polovině 19. století. Manufaktury. Protoindustrializace. Profesionalizace. Kvalifikace. Kvalita vykonávání funkcí. Antropologické konstanty)	74
2.2.5 Úroveň technologie	93
2.2.6 Cíle a vzory v ekonomické sféře tvorby zdrojů	96
2.2.7 Populační vývoj a jeho souvislosti	104
2.2.8 Socializace	113
2.2.9 Informační pole	125
3. FUNKCE A FUNKČNÍ SKUPINY	127
3.1 Základní rozdělení společnosti českých zemí a jeho vývoj – stratifikace a mobilita	127

3.1.1	Identifikace skupin	128
3.1.2	Početnost skupin	132
3.1.3	Status – prestiž	143
3.2	Vrstvy	144
3.2.1	Dolní vrstvy	145
	(Skladba a početnost. Mobilita. Sociální pozice skupin. Prestiž. Vzory chování: podruzi z retardovaných regionů, nádeníci s proměnlivým zaměstnáním, obyvatelstvo horských oblastí, domácí textilní výrobci, některé další skupiny chudých venkovských vrstev, horníci uhlí, emancipační hnutí horníků, hnutí náboženských /sociálních/ blouznivců, tovární dělnictvo, tovaryši /zvláště ve sklářství/, chudí řemeslníci. Souvislosti, explikace, vývojové tendence)	
3.2.2	Střední vrstvy	213
	(Základní skladba a změny. Měšťanstvo. Řemeslníci na venkově. Faktoři. Úředníci, honorace a inteligence. Důstojníci. Kněží. Učitelé. Lékaři. Advokáti. Technici. Sedláci. Vývojové tendence, charakteristika změn)	
3.2.3	Horní vrstvy	282
	(Funkce, skladba a početnost. Mobilita. Prestiž. Šlechta. Patriciát. Generalita. Vysoká byrokracie, politici, intelektuálové. Vysoké duchovenstvo, katolická církev. Podnikatelé)	
4.	INTERAKCE, PROCESY, SOCIÁLNÍ ZMĚNA	378
	Období 1781–1848	381
	Vyrcholení osvícenského absolutismu (1781–1792)	382
	Čtvrtstoletí válek a návrat k uzavřené společnosti (1792–1815)	392
	Život kolem roku 1800, reproduktivní procesy	398
	Konzervativní absolutismus (1815–1848)	402
	Období 1849–1914	410
	Změny makrostruktur za neoabsolutismu (1849–1860), výsledky revoluce a dalších interakcí	412
	Život v polovině století	416
	Zformování buržoazie (1860–1875)	423
	Masová industrializace (1875–1900)	432
	Labilní stabilizace před rozpadem (1900–1914)	445
	Reproduktivní procesy, život a jeho kvalita, obecná kultura na začátku nového století	450
	ZUSAMMENFASSUNG	455
	SEZNAM LITERATURY A PRAMENŮ	466